

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร ซึ่งผู้วิจัยจะนำเสนอการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 5.2 สมมุติฐานของการวิจัย
- 5.3 วิธีดำเนินการวิจัย
- 5.4 สรุปผล
- 5.5 อภิปรายผล
- 5.6 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร

5.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการครู และขนาดโรงเรียน

5.2 สมมุติฐานของการวิจัย

5.2.1 ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร แตกต่างกัน

5.2.2 ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร แตกต่างกัน

5.2.3 ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร แตกต่างกัน

5.2.4 ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร แตกต่างกัน

5.3 วิธีการดำเนินการวิจัย

5.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร จำนวน 3,223 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 342 คน

5.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์ แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปนำมาเป็นแบบสอบถาม จากนั้นนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับข้าราชการครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ ด้วยการหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ซึ่งผลปรากฏว่าค่าความเที่ยงด้านสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียนมีค่าเท่ากับ 0.98 และด้านปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียนมีค่าเท่ากับ 0.97

5.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสภาพและปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร โดยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร เพื่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย

ตนเองจากสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร ระหว่างวันที่ 14 พฤศจิกายน 2553 ถึงวันที่ 10 ธันวาคม 2553 แล้วนำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้มาทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 342 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้ คือ

5.3.4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage)

5.3.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3.4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์บริหารงานโรงเรียนจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการครูและขนาดโรงเรียน โดยใช้การทดสอบที (t – test)

5.4 สรุปผล

ในการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์บริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

5.4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด 342 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 137 คน คิดเป็นร้อยละ 40.05 เป็นครู 205 คน คิดเป็นร้อยละ 59.95 อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก 237 คน คิดเป็นร้อยละ 69.29 อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ 105 คน คิดเป็นร้อยละ 30.71

5.4.2 ความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน

5.4.2.1 ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีสภาพการใช้มาก 3 อันดับแรก คือ ด้านการบริหารวิชาการ รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีสภาพการใช้น้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารทั่วไป

5.4.2.2 ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาข้อที่มีสภาพการใช้มากใน 3 อันดับแรก คือ ข้อการจัดเก็บข้อมูลครู นักเรียน ห้องเรียน และอื่น ๆ รองลงมา ได้แก่ ข้อการจัดทำแบบทดสอบ และข้อการจัดทำปฏิทินและวางแผนการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีสภาพการใช้น้อยที่สุด คือ การผลิตสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.4.2.3 ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาข้อที่มีสภาพการใช้มากใน 3 อันดับแรก คือ ข้อการประมวลผลงาน การรายงานผลทางการเงิน รองลงมา ได้แก่ ข้อการจัดพิมพ์หนังสือราชการ และข้อการจัดทำ เสนอของบประมาณและจัดสรรงบประมาณ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีสภาพการใช้น้อยที่สุด คือ ข้อการคำนวณภาษีบุคคลากร

5.4.2.4 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาข้อที่มีสภาพการใช้มากใน 3 อันดับแรก คือ ข้อการจัดเก็บข้อมูล จัดทำทะเบียนประวัติของข้าราชการ รองลงมา ได้แก่ ข้อการจัดทำแผนและวิเคราะห์อัตรากำลังคน และข้อการวางแผนและวิเคราะห์งานบุคคล ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีสภาพการใช้น้อยที่สุด คือ ข้อการวิเคราะห์ปริมาณงานของข้าราชการ

5.4.2.5 ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาข้อที่มีสภาพการใช้มากใน 3 อันดับแรก คือ ข้อการจัดทำทะเบียนประวัตินักเรียน รองลงมา ได้แก่ ข้อการจัดเก็บบันทึก ข้อมูล สัมภาษณ์นักเรียน และข้อการจัดทำเอกสารระเบียบ ข้อบังคับและข้อปฏิบัติกิจการนักเรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีสภาพการใช้น้อยที่สุด คือ ข้อการวางแผนและวิเคราะห์กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนต้องการจัดกับชุมชน

5.4.3 ความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน

5.4.3.1 ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามาก 3 อันดับแรก คือ ด้านการบริหารวิชาการ รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหาร งบประมาณ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีปัญหาการใช้น้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารทั่วไป

5.4.3.2 ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาข้อที่มีปัญหามากใน 3 อันดับแรก คือ ข้อการผลิตสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมา ได้แก่ ข้อการจัดเก็บข้อมูลครู นักเรียน ห้องเรียน และอื่น ๆ และข้อการใช้เป็นคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและช่วยในการวัดประเมินผลผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ข้อการใช้การสอบโดยตรงจากคอมพิวเตอร์

5.4.3.3 ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาข้อที่มีปัญหามากใน 3 อันดับแรก คือ ข้อการคำนวณภาษีบุคคลากร รองลงมา ได้แก่ ข้อการประมวลผลงาน การรายงานผลทางด้านการเงิน และข้อการจัดลำดับของเอกสาร รับพัสดุ ครุภัณฑ์ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ข้อการวางแผนและวิเคราะห์งานธุรการการเงิน

5.4.3.4 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาข้อที่มีปัญหาการใช้มากใน 3 อันดับแรก คือ ข้อการประมวลผลข้อมูลและรายงานผลการพิจารณาความดีความชอบ รองลงมา ได้แก่ ข้อการวางแผนและวิเคราะห์งานบุคคล และข้อการบันทึกข้อมูล สถิติเกี่ยวกับการมาปฏิบัติงานของข้าราชการ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ข้อการประเมินผลการปฏิบัติราชการ

5.4.3.5 ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาข้อที่มีปัญหาการใช้มากใน 3 อันดับแรก คือ ข้อการบันทึก รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติผลงานการให้ความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองลงมา ได้แก่ ข้อการวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนางานทางด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และข้อการประมวลผลงาน การรายงานผลงานทางด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ข้อการจัดเก็บบันทึก ข้อมูล สำมะโนนักเรียน

5.4.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการครู

ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวม ด้านการบริหารวิชาการและด้านการบริหาร

ทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนในด้านการบริหารงบประมาณและด้านการบริหารงานบุคคล ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4.5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการครู

ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหามากกว่าครู ส่วนด้านการบริหารทั่วไปพบว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4.6 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4.7 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.5 อภิปรายผล

5.5.1 ความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงาน โรงเรียน

ความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สภาพการใช้ที่มีค่ามาก 3 อันดับแรก คือ ด้านการบริหารวิชาการ รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีสภาพการใช้ที่น้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารทั่วไป

ทั้งนี้ โรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชน จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกเทคโนโลยีและการสื่อสาร การนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารและจัดการศึกษา จึงนับเป็นประโยชน์อย่างสูงยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทุกโรงเรียนต่างตระหนักและเห็นความสำคัญในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอนมากขึ้น ได้มีการระดมทรัพยากรเพื่อจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ให้นักเรียนได้มีโอกาสแสวงหาความรู้เพื่อให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ อันเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนโดยตรง โรงเรียนจะมีการใช้คอมพิวเตอร์ในการบันทึก รวบรวมข้อมูล สถิติ ตัวเลขและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อันเป็นการช่วยสนับสนุนกระบวนการเรียนการสอนของครูให้ได้รับความสะดวก ส่งผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังนับเป็นนวัตกรรมใหม่ที่กำลังแพร่หลาย เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร จะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีครูไม่ครบชั้น การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนจึงนับเป็นการแก้ปัญหาการขาดแคลนครูและเป็นการแบ่งเบาภาระการสอนของครู และยังเป็นการช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี

ซึ่งผู้วิจัยจะอภิปรายผลในประเด็นสำคัญของแต่ละด้าน ได้ดังนี้

5.5.1.1 ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาข้อที่มีสภาพการใช้มากใน 3 อันดับแรก คือ ข้อการจัดเก็บข้อมูลครู นักเรียน ห้องเรียน และอื่น ๆ รองลงมา ได้แก่ ข้อการจัดทำแบบทดสอบ และข้อการจัดทำปฏิทินและวางแผนการปฏิบัติงานตามลำดับ ส่วนข้อที่มีสภาพการใช้ที่น้อยที่สุด คือ ข้อการผลิตสื่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลและประเมินผลการศึกษา รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อกูลการพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น โรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีฐานข้อมูลครู นักเรียน ห้องเรียน ตลอดจนชุมชนอย่างเป็นระบบ ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ในการจัดเก็บข้อมูลเหล่านี้หากจะมีการจัดเก็บในรูปแบบของเอกสารแล้ว อาจจะไม่สะดวกและเกิดการสูญหายได้ง่าย และยังปรับปรุงแก้ไขได้ยากอีกด้วย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้โรงเรียนทุกแห่งจัดเก็บข้อมูลตามโปรแกรม TERM 44 และโปรแกรม STUDENT 48 และต้องรายงานผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทุกสิ้นภาคเรียนและปีการศึกษา นอกจากนี้การที่โรงเรียนได้ใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดทำแบบทดสอบด้วยนั้น นับเป็นการปฏิบัติงานที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนให้มีความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันรูปแบบการเรียนรู้ได้เปลี่ยนแปลงไป มีการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เรียนรู้จากโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม และสื่อ CD-Rom ต่างๆ ประกอบกับการจัดการศึกษาในปัจจุบันจะมีการแข่งขันกันสูง ทั้งในระหว่างการเรียนรู้ในโรงเรียน และการสอบเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่จึงมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการทดสอบความรู้ความสามารถของ นักเรียน ซึ่งนอกจากจะจัดพิมพ์แบบทดสอบด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์แล้ว ยังจัดให้มีคลังข้อสอบ โดยการจัดเก็บข้อสอบมาตรฐานของแต่ละชั้น/แต่ละวิชา ในหลายลักษณะ เพื่อความสะดวกในการนำไปใช้และความปลอดภัยในการเก็บรักษา และยังสามารถนำไปใช้ได้ตลอดเวลาตามต้องการ

ส่วนข้อที่มีสภาพการใช้คอมพิวเตอร์น้อยที่สุด คือ ข้อการผลิตสื่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้ การใช้คอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนนั้น คงไม่ได้หมายถึงแค่การพิมพ์ข้อความหรือบัตรคำเท่านั้น แต่ยังหมายถึงความรวมถึงการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบอื่นๆ ด้วย เช่น CAI, Coursewaer, CD-Rom และสื่อคอมพิวเตอร์อื่นๆ ซึ่งครูส่วนใหญ่ยังไม่มีความชำนาญพอในการผลิตสื่อเหล่านี้ได้ เนื่องจากขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ในการจัดทำ ถึงแม้หน่วยงานต้นสังกัดจะมีการจัดอบรมปฏิบัติการในการฝึกจัดทำสื่อคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ อยู่บ้าง แต่ก็ยังอยู่ในวงแคบ มีผู้สนใจจริงๆ ไม่มากนัก ประกอบกับ

โรงเรียนส่วนใหญ่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีครูไม่ครบชั้น จึงจำเป็นต้องสอนเด็กนักเรียนตลอดทั้งวัน ไม่มีเวลาจะมานั่งฝึกปฏิบัติหรือจัดทำสื่อคอมพิวเตอร์เหล่านี้ได้ ถึงแม้ในความเป็นจริงหากมีสื่อคอมพิวเตอร์ที่สอดคล้องกับสภาพและตรงกับความต้องการของผู้เรียนแล้ว ย่อมเป็นการลดภาระการสอนของครูได้เป็นอย่างดี และยังส่งผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพก็ตาม ครูส่วนใหญ่ก็ยังไม่เห็นความสำคัญอยู่ดี จึงมักจะระอคอยการจัดสรรสื่อคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปจากหน่วยงานต้นสังกัด เพราะสะดวกต่อการใช้งาน ไม่ต้องเสียเวลาผลิตเองให้ยุ่งยาก ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้นจึงน่าจะส่งผลให้ครูมีการใช้คอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.5.1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาข้อที่มีสภาพการใช้มากใน 3 อันดับแรก คือ ข้อการประมวลผลงาน การรายงานผลทางด้านการเงิน รองลงมาได้แก่ ข้อการจัดพิมพ์หนังสือราชการ และข้อการจัดทำ เสนอของบประมาณและจัดสรรงบประมาณ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีสภาพการใช้น้อยที่สุด คือ ข้อการคำนวณภาษีบุคคลากร

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการประมวลผล รายงานผล การจัดพิมพ์หนังสือราชการ และการจัดทำ เสนอของบประมาณและจัดสรรงบประมาณ นั้น เป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งของโรงเรียนที่ต้องจัดทำให้เป็นไปตามนโยบายและระเบียบแบบแผนของทางราชการอย่างเคร่งครัด เพราะโรงเรียนจะต้องมีการจัดทำทะเบียนทางการเงินและบัญชี และต้องรายงานเงินคงเหลือประจำวัน ณ วันสิ้นเดือน รายงานฐานะทางการเงิน หรือรายงานการรับจ่ายเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณอื่นให้กับหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบตามกำหนดในปฏิทิน ส่วนการจัดพิมพ์หนังสือราชการโดยใช้คอมพิวเตอร์นั้นย่อมเป็นการสะดวก รวดเร็วและสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ง่าย เพราะหนังสือราชการส่วนใหญ่มักจะเป็นเรื่องที่เคยมีการโต้ตอบหรือมีข้อมูลเดิมอยู่แล้ว ถ้าจะจัดทำใหม่ก็เพียงนำเอาไฟล์เดิมมาแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความหรือข้อมูลใหม่ ซึ่งในปัจจุบันหนังสือราชการได้ตอบระหว่างโรงเรียนกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องนั้นจะมีเป็นจำนวนมาก หากยังคงใช้วิธีการพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ดีดธรรมดา คงจะเกิดความล่าช้า ผิดพลาดได้ง่ายและอาจเสียหายราชการได้ และนอกจากนี้ในส่วนของการจัดทำและเสนอของบประมาณก็มักจะเกี่ยวข้องกับตารางและตัวเลขเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสนอขอตั้งงบประมาณหมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

ซึ่งมักจะมีการคำนวณหาค่า Factor F หากใช้สูตรการคำนวณตามโปรแกรมคอมพิวเตอร์ก็ย่อมเป็นการสะดวก รวดเร็วและถูกต้องแม่นยำกว่าการคำนวณโดยเครื่องคำนวณเลขธรรมดา

ส่วนข้อที่มีสภาพการใช้คอมพิวเตอร์น้อยที่สุด คือ ข้อการคำนวณภาษีบุคคลากรนั้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเป็นผู้ดำเนินการหักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยตรง ซึ่งจะมีโปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณ โดยเฉพาะ เพียงป้อนข้อมูลฐานเงินเดือน การหักลดหย่อนและข้อมูลประกอบบางส่วนที่จำเป็น โปรแกรมก็จะคำนวณยอดเงินภาษีที่ต้องหักไว้ ณ ที่จ่าย ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาก็จะทำการหักเงินภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยตรง โดยที่โรงเรียนไม่ต้องนำส่งเงินเอง แล้วจึงแจ้งให้โรงเรียนทราบต่อไป ประกอบกับการเบิกจ่ายเงินเดือนและเงินอื่นๆ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดในปัจจุบันจะเบิกจ่ายผ่านบัญชีธนาคาร โดยที่โรงเรียนไม่ต้องมารับเงินสดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนเองก็ไม่ต้องยุ่งยากในการจัดทำแบบคำขอเบิกเงินเดือน ดังนั้น โรงเรียนจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีการคำนวณภาษีของบุคคลากรให้ยุ่งยาก ด้วยเหตุดังกล่าวจึงน่าจะส่งผลให้โรงเรียนมีสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในเรื่องการคำนวณภาษีบุคคลากรน้อยที่สุด

5.5.1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาข้อที่มีสภาพการใช้มากใน 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีสภาพการใช้มากที่สุด คือ การจัดเก็บข้อมูล จัดทำทะเบียนประวัติของข้าราชการ รองลงมาได้แก่ การจัดทำแผนและวิเคราะห์อัตรากำลังคน และการวางแผนและวิเคราะห์งานบุคคล ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีสภาพการใช้น้อยที่สุด คือ การวิเคราะห์ปริมาณงานของข้าราชการ

ทั้งนี้ การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานและจัดทำทะเบียนประวัติของบุคลากรในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ย่อมเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผน วิเคราะห์ อัตรากำลัง และการวางแผน วิเคราะห์งานบุคคล การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูลย่อมทำให้สามารถบันทึกข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว สามารถตรวจสอบและแก้ไขข้อมูลได้ง่าย โดยเฉพาะในการจัดทำแผนและวิเคราะห์อัตรากำลังนั้น จะมีสูตรในการคำนวณที่มีความยุ่งยากซับซ้อน หากใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณก็จะเป็นการสะดวก รวดเร็วและถูกต้องกว่าการคำนวณด้วยเครื่องคำนวณเลขธรรมดา ในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้หน่วยงานการศึกษาในสังกัดมีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานด้านการบริหารงานบุคคลด้วยโปรแกรม

P- Onpec เพื่อประโยชน์ในการวางแผนและวิเคราะห์อัตรากำลัง อันจะทำให้สามารถวางแผน กำหนดตำแหน่ง สรรหาและบรรจุแต่งตั้งบุคคล ตลอดจนการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติราชการ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถที่เหมาะสม และการสร้างจิตสำนึกที่ดี ซึ่งจะส่งผลต่อขวัญและกำลังใจ ความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพต่อไป

ส่วนข้อที่มีสภาพการใช้คอมพิวเตอร์น้อยที่สุด คือ ข้อการวิเคราะห์ปริมาณงานของข้าราชการนั้น ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 (2547 : 10) ได้กำหนดให้โรงเรียนมีหน้าที่จัดทำมาตรฐาน ภาระงานสำหรับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน และให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอความ ต้องการจำนวนและอัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนการวิเคราะห์ ปริมาณงานของข้าราชการนั้น กฎหมายดังกล่าวไม่ได้กำหนดไว้ให้โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการแต่ อย่างไม่ ทั้งนี้ เพราะการวิเคราะห์ปริมาณงานของข้าราชการนั้น ได้กำหนดไว้ในมาตรฐาน กำหนดตำแหน่งตามที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ได้กำหนด ไว้แล้ว ว่าข้าราชการครูต้องปฏิบัติหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนและปฏิบัติหน้าที่อื่นอันเป็นการ สนับสนุนการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด ดังนั้น จึงไม่จำเป็นที่โรงเรียนต้องมาวิเคราะห์ ปริมาณงานอีก เว้นแต่โรงเรียนบางแห่งอาจมีข้อจำกัดหรือข้อได้เปรียบในเรื่องของบุคลากร ก็ อาจกำหนดปริมาณงานให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมได้ตามความจำเป็น

5.5.1.4 ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการ ใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหาร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาข้อที่มีสภาพการใช้ มากใน 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีสภาพการใช้มากที่สุด คือ ข้อการจัดทำทะเบียนประวัติ นักเรียน รองลงมาได้แก่ ข้อการจัดเก็บ บันทึกข้อมูล สำมะโนนักเรียน และข้อการจัดทำเอกสาร ระเบียบ ข้อบังคับและข้อปฏิบัติกิจการนักเรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีสภาพการใช้น้อยที่สุด คือ ข้อการวางแผนและวิเคราะห์กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนต้องการจัดกับชุมชน

ทั้งนี้ การจัดทำทะเบียนประวัตินักเรียนถือเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งที่โรงเรียนต้อง จัดทำ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (รวิชากร, 2544 : 26) ที่กำหนดให้โรงเรียนต้องจัดทำระเบียนสะสมแสดงพัฒนาการด้านต่างๆ ของนักเรียน และ โรงเรียนยังมีการจัดทำทะเบียนประวัตินักเรียนใน “ทะเบียนนักเรียน” ก็เป็นไปตามที่ระเบียบของ ทางราชการกำหนด นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดังนั้น ทุกโรงเรียนจึงมีการจัดเก็บข้อมูล นักเรียนรายบุคคลในรูปแบบต่างๆ ให้มากที่สุด นอกจากนี้การจัดเก็บข้อมูลสำมะโนนักเรียนก็ไป

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 (2545 : 3) ที่กำหนดให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กในวัยการศึกษาภาคบังคับเข้าเรียนในโรงเรียน ซึ่งในการดำเนินการส่งเด็กเข้าเรียนนี้ โรงเรียนจะต้องจัดทำข้อมูลสำมะโนนักเรียนที่มีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เพื่อจะได้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองของเด็กทราบก่อนเด็กเข้าเรียนในโรงเรียน ซึ่งในการดำเนินงานตามที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นนั้นจะเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็วถูกต้องยิ่งขึ้นและสามารถปรับปรุงแก้ไขข้อมูลให้เป็นปัจจุบันได้อยู่ตลอดเวลา หากใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการดำเนินงาน

ส่วนข้อที่มีสภาพการใช้คอมพิวเตอร์น้อยที่สุด คือข้อการวางแผนและวิเคราะห์กิจกรรม ต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนต้องการจัดกับชุมชน นั้น พระราชบัญญัติบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2545 : 27) กำหนดไว้ในมาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สินทั้งจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน ฯลฯ มาใช้ในการจัดการศึกษา ดังนั้น โรงเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต้องระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ไม่เพียงแต่ด้านงบประมาณเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงความร่วมมือด้านแรงกาย แรงใจและพลังความคิดต่าง ๆ ด้วย เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร จะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในท้องถิ่นห่างไกลทุรกันดารและมีความขาดแคลน ประกอบกับงบประมาณของทางราชการที่จัดสรรให้ มักจะไม่เพียงพอต่อความจำเป็น ขาดแคลนและความต้องการที่แท้จริง แต่ในการดำเนินการดังกล่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวางแผนและวิเคราะห์กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนต้องการจัดกับชุมชนนั้น มักใช้รูปแบบการพบปะพูดคุย หรือจัดประชุมปรึกษาหารือกันธรรมดา ที่ไม่ต้องมีรูปแบบพิธีการอะไรมากมาย ไม่มีการใช้คอมพิวเตอร์มาเกี่ยวข้องมากนัก เนื่องจากจะเป็นการยุ่งยากและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งบางครั้งอาจมีการพบปะกันนอกสถานศึกษา ตามวัด ร้านค้าในชุมชนหรือตามงานบุญประเพณีของท้องถิ่น ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องจัดทำการบันทึกการประชุมให้ยุ่งยากแต่อย่างใด

5.5.2 ความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน

ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่มีค่ามาก 3 อันดับแรก คือ

ด้านการบริหารวิชาการ รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล และการบริหารงบประมาณ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีปัญหาการใช้บ่อยที่สุด คือ ด้านการบริหารทั่วไป

ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร จะมีสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนมากมีทักษะและความชำนาญการในการใช้คอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปต่าง ๆ ที่ทางราชการกำหนดให้ใช้นั้น แม้ว่าจะมีความยุ่งยากซับซ้อน ยากต่อการใช้งาน บางโปรแกรมก็ไม่มีความสะดวกสบาย แต่ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร ก็มีการฝึกอบรมให้กับข้าราชการครูในสังกัดเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมอยู่เสมอ นอกจากนี้การใช้งานหรือการจัดเก็บข้อมูลบางรายการก็มีโปรแกรมสำเร็จรูปในการดำเนินงาน ทำให้ง่ายต่อการใช้งาน ดังนั้นในการดำเนินงานก็มักขึ้นอยู่กับความต้องการและความจำเป็นของแต่ละโรงเรียน จึงมีความยาก/ง่าย มาก/น้อยไม่เหมือนกัน บางรายการอาจเป็นปัญหามากสำหรับโรงเรียนบางแห่ง ประกอบกับผลการวิจัยในแบบสอบถามตอนที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ในโรงเรียน พบปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์หลายประการ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์มีจำนวนไม่เพียงพอกับความจำเป็นที่ต้องการใช้อย่างแท้จริง เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ไม่มีคุณภาพตามมาตรฐาน ไม่มีศักยภาพสูงพอในการจัดกระทำข้อมูล เช่น หน่วยความจำต่ำ ไม่มีงบประมาณเพียงพอในการบำรุง ดูแลรักษาเครื่องให้สามารถใช้งานได้ดี โดยเฉพาะการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานวิชาการจะพบปัญหาในระดับสูงที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าในการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ จะมีโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการจัดเก็บข้อมูลและรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยตรง คือ โปรแกรม STUDENT 48 และยังมีโปรแกรมสำเร็จรูปอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น โปรแกรม SMIS, Obec 48 เป็นต้น ซึ่งโปรแกรมเหล่านี้แม้ว่าจะมีความยุ่งยากซับซ้อนมาก แต่เมื่อได้รับการอบรมการใช้โปรแกรมมาแล้ว ก็ทำให้มีปัญหาในการปฏิบัติจริงที่สถานศึกษาน้อยลง ส่วนปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการดำเนินงานวิชาการที่มีปัญหามากที่สุดนั้น เนื่องจากโรงเรียนมีความจำเป็นต้องมีการจัดเก็บข้อมูลด้านวิชาการอยู่อีกมาก แต่ไม่มีโปรแกรมสำเร็จรูปที่ช่วยในการจัดระบบในการดำเนินงาน จึงเป็นปัญหาที่ทำให้การดำเนินงานของแต่ละโรงเรียนไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เมื่อหน่วยงานต้นสังกัดให้รายงานข้อมูลจึงไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีปัญหามากที่สุดดังกล่าว

ซึ่งผู้วิจัยจะอภิปรายผลในประเด็นสำคัญของแต่ละด้าน ได้ดังนี้

5.5.2.1 ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาข้อที่มีปัญหามากใน 3 อันดับแรก คือ ข้อการผลิตสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมา ได้แก่ ข้อการจัดเก็บข้อมูลครู นักเรียน ห้องเรียน และอื่น ๆ และข้อการใช้เป็นคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและช่วยในการวัดประเมินผลผู้เรียน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือข้อการใช้การสอบโดยตรงจากคอมพิวเตอร์

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการใช้คอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อการเรียนการสอนนั้น เป็นการดำเนินงานที่มีความยุ่งยากซับซ้อน ต้องใช้วัสดุ/อุปกรณ์ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูง และต้องใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยเฉพาะ เช่น โปรแกรมการผลิต CAI, Courseware, CD-rom เป็นต้น ประกอบกับครูส่วนใหญ่ไม่มีทักษะหรือความชำนาญการเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า มีการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานวิชาการน้อยที่สุดในเรื่องการผลิตสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนการจัดเก็บข้อมูลครู นักเรียน ห้องเรียนและอื่น ๆ นั้น ถึงแม้ผลการวิจัยจะพบว่ามีการใช้คอมพิวเตอร์ดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวมากที่สุด แต่ก็มีปัญหาในการใช้มากเหมือนกัน เช่นเดียวกับปัญหาและการใช้เป็นคอมพิวเตอร์ช่วยสอนและช่วยในการวัดประเมินผลผู้เรียน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวโดยเฉพาะข้อมูลในโปรแกรมสำเร็จรูปทั้งในข้อมูลพื้นฐานการศึกษา SMIS และ Obec 48 ตลอดจนโปรแกรมการจัดเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (STUDENT 48) นั้น จะมีความยุ่งยากซับซ้อนในการใช้งานอยู่มาก เครื่องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนเองก็ไม่มีศักยภาพสูงพอในการรองรับการใช้งานโปรแกรมเหล่านี้ได้ดี ประกอบกับความไม่สมบูรณ์ของโปรแกรมเหล่านี้ด้วย นอกจากนี้ครูผู้ใช้งานเองยังไม่มีความรู้ความเข้าใจและความชำนาญพอในการใช้โปรแกรมดังกล่าว จึงก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานอยู่เสมอ

ส่วนข้อที่มีปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์น้อยที่สุด คือข้อการใช้การสอบโดยตรงจากคอมพิวเตอร์ นั้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสอบโดยตรงนั้นมีไม่มากนัก ซึ่งผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสอบอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.68$) ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร จะมีจำนวนคอมพิวเตอร์อยู่น้อยมาก ไม่เพียงพอต่อความต้องการที่แท้จริงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนั้น โรงเรียนที่จะใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสอบโดยตรง จึงมัก

เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความพร้อมในเรื่องเครื่องคอมพิวเตอร์และครูผู้ที่มีความรู้ความชำนาญ ตลอดจนนักเรียนที่เข้าทดสอบก็ต้องมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์อยู่ในระดับดีอยู่แล้ว เพราะมีการเรียนรู้และฝึกทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ในเวลาเรียนอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น เมื่อโรงเรียนจัดให้มีการสอบโดยตรงจากคอมพิวเตอร์ จึงเป็นปัญหาน้อยสำหรับครูและนักเรียนในโรงเรียนที่มีความพร้อมเหล่านี้

5.5.2.2 ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาข้อที่มีปัญหามากใน 3 อันดับแรก คือ ข้อการคำนวณภาษีบุคลากร รองลงมาได้แก่ ข้อการประมวลผลงาน การรายงานผลทางด้านการเงิน และข้อการจัดลำดับของเอกสารรับพัสดุ ครุภัณฑ์ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ข้อการวางแผนและวิเคราะห์งานธุรการการเงิน

ทั้งนี้ การคำนวณภาษีเพื่อหัก ณ ที่จ่ายของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานั้น เป็นภารกิจโดยตรงของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และจะดำเนินการตามโปรแกรมสำเร็จรูปที่มีอยู่แล้ว ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้น แต่หากโรงเรียนจะดำเนินการคำนวณภาษีเพื่อหัก ณ ที่จ่ายเอง ก็ต้องคำนวณโดยใช้เครื่องคำนวณเลขตามสูตรที่กรมสรรพากรกำหนด แล้วจึงจัดพิมพ์ตามแบบในเครื่องคอมพิวเตอร์ ดังนั้นจึงไม่เป็นการสะดวกในการจัดทำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า สถานศึกษามีการใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณภาษีบุคลากรน้อยที่สุด ซึ่งอาจเนื่องจากมีปัญหาในการใช้มากที่สุดนั่นเอง ส่วนการใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลงาน การรายงานผลทางด้านการเงิน และการจัดลำดับของเอกสาร รับพัสดุ ครุภัณฑ์ก็ยังมีปัญหาในการใช้งานเช่นเดียวกัน อาจเนื่องจากการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ จะไม่มีโปรแกรมสำเร็จรูปในการปฏิบัติงาน ครูต้องมาจัดรูปแบบ ออกแบบตาราง คำนวณตัวเลขเองทั้งสิ้น ซึ่งปริมาณงานที่ต้องทำในเรื่องนี้จะมีมากและต้องทำให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอด้วย จึงอาจเป็นปัญหาสำหรับครูผู้รับผิดชอบอยู่มาก

ส่วนข้อที่มีปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์น้อยที่สุด คือ ข้อการวางแผนและวิเคราะห์งานธุรการการเงินนั้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการวางแผนและวิเคราะห์งานธุรการการเงินเป็นลักษณะงานที่ไม่ต้องใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามาเกี่ยวข้อง เพียงแต่เป็นการระดมความคิดของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในการวางแผน กำหนดภาระงาน เพื่อให้ทราบถึงลักษณะงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ ชนิดของบุคลากร ความรู้ความสามารถและทักษะที่ต้องการสำหรับงาน เมื่อวิเคราะห์งานแล้วเสร็จก็เพียงนำข้อมูลมาจัดพิมพ์ในรูปแบบของเอกสารธรรมดา

ซึ่งกระบวนการในการจัดพิมพ์ก็ไม่มีอะไรที่ยุ่งยาก ดังนั้นการใช้คอมพิวเตอร์ในด้านนี้จึงมีปัญหาน้อยที่สุด

5.5.2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาข้อที่มีปัญหาการใช้มากใน 3 อันดับแรก พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ ข้อการประมวลผลข้อมูลและรายงานผลการพิจารณาความดีความชอบ รองลงมาได้แก่ ข้อการวางแผนและวิเคราะห์งานบุคคล และข้อการบันทึกข้อมูล สถิติเกี่ยวกับการมาปฏิบัติงานของข้าราชการตามลำดับ ส่วนข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ข้อการประเมินผลการปฏิบัติราชการ

ทั้งนี้ ในการพิจารณาความดีความชอบเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปีของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานั้น โรงเรียนจะต้องประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน และจัดทำบัญชีรายละเอียดเสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ บัญชีผู้ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน 1.5 ขั้น บัญชีผู้ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน 1 ขั้น บัญชีผู้ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน 0.5 ขั้น และบัญชีผู้ไม่ได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน ซึ่งอันที่จริงแล้วในการจัดทำบัญชีเหล่านี้ก็ไม่ได้เกี่ยวข้องกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปแต่อย่างใด เพียงแต่มีการจัดทำบัญชีและตารางต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ทำให้ยากต่อการจัดพิมพ์ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการคำนวณตัวเลขฐานเงินเดือน ตัวเลขเงินเดือนเลื่อนขั้นซึ่งขั้นของเงินเดือนแต่ละระดับจะไม่เท่ากัน จึงมักจะมีความผิดพลาดในการคำนวณอยู่เสมอ ทำให้ต้องมีการแก้ไขบัญชีและแก้ไขคำสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือน ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการได้ นอกจากนี้ การวางแผนและวิเคราะห์งานบุคคล และการบันทึกข้อมูล สถิติเกี่ยวกับการมาปฏิบัติงานของข้าราชการ ก็มีปัญหาเช่นเดียวกันนั้นอาจเป็นเพราะในการดำเนินงานในด้านนี้ยังไม่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน โรงเรียนแต่ละแห่งต้องวางแผนดำเนินงานเองตามความเข้าใจความต้องการและความจำเป็นของตนเอง ประกอบกับไม่มีโปรแกรมสำเร็จรูปหรือตัวอย่างงานที่ทำไว้แล้ว จึงน่าจะส่งผลให้การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการทำงานในด้านนี้ยังคงมีปัญหาลูก

ส่วนข้อที่มีปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์น้อยที่สุด คือ การประเมินผลการปฏิบัติราชการ นั้น ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดแบบประเมินผลการปฏิบัติราชการให้โรงเรียนในสังกัดได้ถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน โดยโรงเรียนไม่ต้องออกแบบเอง จึงเป็นการสะดวกต่อการนำไปใช้ ซึ่งในแบบประเมินจะระบุข้อมูลพื้นฐานของผู้รับการประเมิน ข้อมูลการมาปฏิบัติราชการและการลา การรักษาวินัยและให้มีการประเมินผลงานโดยให้น้ำหนักคะแนนตามแบบที่กำหนด ซึ่งในการจัดทำแบบประเมินดังกล่าวไม่มีโปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามา

เกี่ยวข้องเลย คงมีเพียงขั้นตอนการจัดพิมพ์เท่านั้นที่ต้องใช้คอมพิวเตอร์ ถึงจะมีบุคลากรที่จะต้องทำการประเมินจำนวนมากแต่ก็ไม่มีปัญหาต่อการดำเนินการมากนัก เพราะเพียงแค่คัดลอก File ข้อมูลมาแล้วทำการปรับเปลี่ยนแก้ไขข้อมูลใหม่ให้ถูกต้อง ซึ่งสามารถทำได้สะดวกและรวดเร็ว ดังนั้นการดำเนินการในเรื่องนี้จึงมีปัญหาในการดำเนินงานไม่มากนัก

5.5.2.4 ด้านการบริหารทั่วไป พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาข้อที่มีปัญหาการใช้มากใน 3 อันดับแรก คือ ข้อการบันทึก รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ ผลงานการให้ความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองลงมาได้แก่ ข้อการวิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนางานทางด้านความสัมพันธ์กับชุมชน และข้อการประมวลผลงาน การรายงานผลงานทางด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ข้อการจัดเก็บบันทึก ข้อมูล สัมภาษณ์นักเรียน

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนแต่ละแห่งจะมีข้อมูลพื้นฐานและผลการดำเนินงานที่ไม่เหมือนกัน ในการดำเนินงานจึงมักขึ้นอยู่กับความต้องการและความพร้อมของ ชุมชนเป็นสำคัญ โรงเรียนไม่อาจกำหนดผลสำเร็จของงานไว้ล่วงหน้าได้ ข้อมูลที่จัดเก็บและรวบรวมได้ จึงมีมากน้อยแตกต่างกันตามสภาพของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ดังนั้น การจัดเก็บ รวบรวมข้อมูล ประมวลผล รายงาน วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนางานด้านเหล่านี้ จึงมีรูปแบบที่ไม่เหมือนกัน ประกอบกับไม่มีโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการดำเนินงาน ดังนั้น โรงเรียนหลายแห่งจึงไม่รู้จะเริ่มต้นการทำงานอย่างไร ไม่รู้จะรวบรวมข้อมูลอย่างไร ไม่มีทิศทางในการทำงานที่ชัดเจนแน่นอน จึงทำให้เป็นปัญหาในการปฏิบัติอยู่มาก

ส่วนข้อที่มีปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์น้อยที่สุด คือ ข้อการจัดเก็บบันทึกข้อมูลสัมภาษณ์นักเรียน นั้น อาจเป็นเพราะเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียนอยู่แล้วที่ต้องจัดการศึกษาให้กับเด็กวัย การศึกษาภาคบังคับได้เข้าเรียน ซึ่งคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาจะมอบให้โรงเรียนเป็นผู้สำรวจข้อมูล จัดเก็บ บันทึกข้อมูลสัมภาษณ์ประชากรวัยเรียน และรายงานให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาทราบ เพื่อดำเนินการประกาศการส่งเด็กเข้าเรียนต่อไป ซึ่งในการดำเนินการจัดเก็บ บันทึกข้อมูลสัมภาษณ์นักเรียนนั้น จะมีการบันทึกตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐานกำหนด ได้แก่ แบบสำรวจข้อมูลประชากรวัยก่อนเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ (แบบ บค. 02) แบบบัญชีรายชื่อเด็กที่มีอายุถึงเกณฑ์บังคับเข้าเรียนตาม พระราชบัญญัติการศึกษาภาค บังคับ พ.ศ. 2545 (แบบ บค.03) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : 32, 34) ซึ่งโรงเรียนสามารถจัดเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูลลงในแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ได้สะดวกและ

รวดเร็ว ดังนั้นการใช้คอมพิวเตอร์ในการดำเนินงานจึงเป็นเพียงการจัดพิมพ์ข้อมูลและรายงานผลเท่านั้น จึงมีปัญหาคาดำเนินงานในด้านนี้น้อย

5.5.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์

ในการบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการครู

ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1.3.1

จากผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์สูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูและผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการใช้คอมพิวเตอร์ที่แตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดแนวทางการใช้คอมพิวเตอร์ให้เป็นไปตามนโยบายและระเบียบแบบแผนที่ทางราชการกำหนด นอกจากนี้ยังเป็นผู้กำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้คอมพิวเตอร์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ในขณะที่ครูจะเป็นผู้ดำเนินการใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งในการดำเนินงานบางครั้งครูผู้ใช้งานก็ไม่ได้รายงานถึงสภาพการใช้ให้กับผู้บริหารสถานศึกษาได้ทราบในรายละเอียดของการทำงานในทุกขั้นตอน จึงส่งผลให้มีการรับรู้ถึงสภาพการใช้งานที่แตกต่างกัน ครูผู้ใช้งานจะมีความคิดเห็นว่าตนเองได้ใช้คอมพิวเตอร์ในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ มากมาย ในขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้คอมพิวเตอร์ อาจพบเห็นหรือรับทราบข้อมูลการใช้คอมพิวเตอร์ไม่ครบถ้วน จึงอาจส่งผลให้มีการรับรู้ถึงสภาพการใช้งานคอมพิวเตอร์ในระดับที่ต่ำกว่าครู

5.5.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการครู

ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1.3.2

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์สูงกว่าครู ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดหาและอำนวยความสะดวกในการใช้คอมพิวเตอร์ในโรงเรียน ตลอดจนมีหน้าที่ในการวางแผนการใช้ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้วย ดังนั้น จึงมักจะพบกับปัญหาในการดำเนินงานอยู่ทุกขั้นตอน เช่น จัดหาคอมพิวเตอร์ได้ไม่เพียงพอกับความจำเป็นในการใช้บริหารจัดการศึกษา เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ไม่มีคุณภาพและศักยภาพสูงพอที่จะใช้ในการจัดกระทำข้อมูลใน

โปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ ไม่มีงบประมาณในการบำรุง ดูแลรักษาเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือปัญหาบุคลากรไม่มีทักษะและความชำนาญในการใช้คอมพิวเตอร์ และในบางครั้งผลการปฏิบัติงานของครูเองก็มักจะมีผลผิดพลาดต้องแก้ไขอยู่เสมอ จึงเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะรับรู้ถึงปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์มาโดยตลอด ในขณะที่ครูผู้ใช้คอมพิวเตอร์ จะไม่มีหน้าที่ดังเช่นผู้บริหารสถานศึกษา จึงรับรู้เฉพาะปัญหาที่เกิดจากการใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูป หรือปัญหาของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานอยู่ จึงอาจจะเป็นเหตุให้รับรู้ถึงปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์ในระดับที่ต่ำกว่าผู้บริหารสถานศึกษา

5.5.5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้าราชการครูที่อยู่ในโรงเรียนที่ขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1.3.3

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการใช้คอมพิวเตอร์ในโรงเรียนนั้นถือเป็นนโยบายที่สำคัญของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ทุกโรงเรียนต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยเฉพาะการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อคอมพิวเตอร์ให้กับโรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศที่ยังไม่มีคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยังได้จัดสรรสื่อคอมพิวเตอร์อื่นๆ เช่น CAI, CD – Rom ให้กับโรงเรียนอยู่เสมอ หรือจัดให้มีการพัฒนาฝึกอบรมทักษะการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐาน ฝึกอบรมการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปต่างๆ แก่บุคลากรในสังกัดมาโดยตลอด ทั้งนี้เพื่อความสะดวกรวดเร็วและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็กหรือโรงเรียนขนาดใหญ่ ต่างรับทราบและถือปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ถึงแม้โรงเรียนแต่ละขนาดจะมีความพร้อมในด้านบุคลากร อาคารสถานที่หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ที่แตกต่างกัน แต่ก็ต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและระเบียบแบบแผนที่ทางราชการกำหนดเหมือนกัน จึงน่าจะส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการใช้คอมพิวเตอร์ที่ไม่แตกต่างกัน

5.5.6 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้าราชการครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1.3.4

ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีความพร้อมในการใช้คอมพิวเตอร์ไม่เท่าเทียมกัน ทั้งในเรื่องของตัวเครื่องคอมพิวเตอร์ ทักษะและความชำนาญการของผู้ใช้ ข้อมูลพื้นฐานที่เป็นตัวบ่อนหรือความพร้อมด้านอื่น ๆ แต่เมื่อหน่วยงานต้นสังกัดได้กำหนดให้โรงเรียนต้องดำเนินงานในการบริหารจัดการศึกษาให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดแล้ว ทุกโรงเรียนก็ต้องถือปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แนวทางที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดหรือสั่งการก็จะมีไปถึงทุกโรงเรียนเหมือนกัน แบบฟอร์มหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่กำหนดให้ใช้ก็เป็นแบบเดียวกัน ดังนั้น ปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการปฏิบัติงานจึงเกิดขึ้นคล้าย ๆ กัน ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้นจึงน่าจะส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาในการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

5.6 ข้อเสนอแนะ

5.6.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

5.6.1.1 โรงเรียนควรจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ให้เพียงพอต่อความจำเป็นในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน

5.6.1.2 โรงเรียนควรดูแล บำรุงรักษา และอัปเดตเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ให้มีศักยภาพสูงพอที่จะใช้ในการจัดกระทำข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.6.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนควรพัฒนาคณาจารย์ให้มีศักยภาพในการใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานและการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่างๆ เพื่อการบริหารจัดการศึกษา

5.6.1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนควรส่งเสริมให้บุคลากรผลิตสื่อคอมพิวเตอร์เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ครูใช้ คอมพิวเตอร์ช่วยสอนมากขึ้น

5.6.1.5 โรงเรียนควรจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ที่เป็นข้อมูลครู นักเรียน การบริหารจัดการศึกษาตามกรอบภารกิจและข้อมูลชุมชนให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

5.6.1.6 โรงเรียนควรใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานในโรงเรียนด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็วและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษา

5.6.1.7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์มาคำนวณภาษีบุคลากร การผลิตสื่อในการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.6.2.1 ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่จังหวัดอื่น

5.6.2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพและปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน

5.6.2.3 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพและปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน

5.6.2.4 ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงานโรงเรียน โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ผลการวิจัยในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

5.6.2.5 ควรมีการศึกษารูปแบบที่เหมาะสมของการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารงาน โรงเรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครูในสถานศึกษาสามารถปรับปรุงการใช้คอมพิวเตอร์ได้ดียิ่งขึ้น